

Sejm i Senat
Rzeczypospolitej Polskiej

Sprawozdanie Stenograficzne

z uroczystego spotkania posłów i senatorów
poświęconego uczczeniu pamięci
ofiar stanu wojennego

w dniu 13 grudnia 2006 r.

Warszawa
2006

(Początek spotkania o godz. 17 min 05)

(Spotkaniu przewodniczą marszałek Sejmu Marek Jurek i marszałek Senatu Bogdan Borusewicz)

Marszałek Sejmu:

Otwieram uroczyste spotkanie posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej poświęcone uczczeniu pamięci ofiar stanu wojennego.

(Zebrani wstają)

„A jeśli komu droga otwarta do nieba
Tym co służą ojczyźnie”.

Panie Prezydencie! Eminencje! Ekscelencje! Szanowni Państwo! Czcigodni Goście, Bohaterowie społecznego oporu lat zapoczątkowanych narzuceniem Polsce stanu wojennego! Witam wszystkich państwa w tym wyjątkowym dniu. Wyjątkowym, bo tragicznym. Ćwierć wieku temu pokojowy ruch Solidarności został dramatycznie ugodzony w noc grudniową. Ale jest to dzień wyjątkowy, bo Polacy w tym czasie potrafili nie ugiąć się wobec przemocy, wytrwali w masowym oporze, doprowadzili do odzyskania przez Polskę niepodległości. Wielu z naszych rodaków zapłaciło za niepodległość, za wolność cenę najwyższą – cenę życia i to ich pamięci Sejm i Senat chcą dzisiaj oddać hołd.

Marszałek Senatu:

Odczytam Apel Pamięci Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie uczczenia ofiar stanu wojennego.

„W 25. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddają hołd pomordowanym i prześladowanym, a także wyrażają najwyższe uznanie dla tych, którzy organizowali opór i czynnie sprzeciwiali się represjom totalitarnego systemu.

Cztery lata temu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił dzień 13 grudnia dniem pamięci ofiar stanu wojennego. Dziś Posłowie i Senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej składają wyrazy wdzięczności wszystkim, którzy podjęli walkę o wolność, niepodległość i prawa człowieka.

Apelujemy, aby obecne i przyszłe pokolenia nigdy nie zapomniały o tych działaczach podziemia i opozycji demokratycznej, którzy z poświęceniem podjęli walkę o wolną Polskę.

Ubolewamy, że nie wszystkie zbrodnie stanu wojennego zostały dotychczas wyjaśnione i osądzone.

Niech pamięć o 13 Grudnia 1981 r. zobowiązuje nas do ochrony demokracji i wolności oraz respektowania praw człowieka w Polsce”.

Marszałek Sejmu:

Odczytam teraz – na podstawie najnowszych ustaleń Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej – listę ofiar, listę osób, które oddały życie w wyniku prześladowań narzuconych Polsce przez stan wojenny i w latach, które po nim nastąpiły.

Michał Adamowicz
Emil Piotr Barchański
Antoni Krzysztof Browarczyk
Wojciech Cieślewicz
Józef Czekalski
Władysław Durda
Józef Giza
Joachim Gnida
Ryszard Gzik
Jacek Jerz
Wacław Kamiński
Bogusław Kopczak
Tadeusz Kostecki
ojciec Honoriusz Stanisław Kowalczyk
Ryszard Kowalski
Stanisław Królik
Józef Larysz
Bernard Łyskawa
Piotr Majchrzak
Kazimierz Majewski
Kazimierz Michalczyk
Andrzej Pełka
Bogusław Podboraczyński
Marek Kuchta
Mieczysław Poźniak
Grzegorz Przemyk
Stanisław Rak
Mieczysław Radomski

Marszałek Sejmu

Mieczysław Rokitowski
Piotr Sadowski
Jan Samsonowicz
Zbigniew Simoniuk
Ryszard Smagur
Jan Stawisiński
Andrzej Trajkowski
Zbigniew Wilk
Bogdan Włosik
Tadeusz Woźniak
Zenon Zając
Jerzy Zieleński
Jan Ziółkowski
Marcin Antonowicz
Piotr Bartoszcze
Janina Drabowska
Roman Franz
Tadeusz Frańś
Grzegorz Luks
Lesław Martin
ksiądz Stefan Niedzielak
ksiądz Jerzy Popiełuszko
Jan Strzelecki
ksiądz Stanisław Suchowolec
Zbigniew Szkarłat
Zbigniew Tokarczyk
Zbigniew Wołoszyn
ksiądz Sylwester Zych

Proszę, abyśmy uczcili ich pamięć. (*Chwila ciszy*)
(*Requiem Wolfganga Amadeusza Mozarta wykonuje Chór Chłopięcy i Męski Filharmonii Poznańskiej „Poznańskie Słowiki” i zespół kameralny Filharmoników Poznańskich pod batutą Stefana Stuligrosza*)

Panie Prezydencie! Eminencje! Ekscelencje! Szanowni Państwo! Czcigodni Goście! Obejrzymy film pt. „Pamiętamy” w reżyserii pana Andrzeja Sapiji.

Proszę o projekcję.
(*Projekcja filmu*)
(*Oklaski*)

Pan Jerzy Zelnik:

Wolność... Dotykamy tutaj problemu, który jeśli był ważny w całej naszej przeszłości, to stał się jeszcze ważniejszy w teraźniejszości; po wydarzeniach roku 1989. Czym jest ludzka wolność? Odpowiedź znajdujemy już u Arystotelesa. Dla Arystotelesa wolność jest własnością woli, która urzeczywistnia się przez prawdę. Jest zadana człowiekowi. Nie ma wolności bez prawdy. Wolność jest kategorią etyczną.

Również u źródeł wszystkich dokumentów Magisterium, nauki Kościoła, znajduje się temat wolności człowieka. Wolność jest dana człowiekowi przez Stwórcę i jest mu równocześnie zadana. Przez wolność bowiem człowiek jest powołany do przyjęcia i realizacji prawdy. Wybierając i wypełniając prawdziwe dobro w życiu osobistym, rodzinnym, w rzeczywisto-

ści ekonomicznej i politycznej czy wreszcie w środowisku narodowym i międzynarodowym, człowiek realizuje swoją wolność w prawdzie.

Z tej pobieżnej analizy historii myśli na ten temat widać, jak bardzo podstawowe jest pytanie o ludzką wolność. Wolność jest sobą, jest wolnością w takiej mierze, w jakiej jest urzeczywistniana przez prawdę o dobru. Tylko wtedy ona sama jest dobrem. Jeżeli wolność przestaje być związana z prawdą, a uzależnia prawdę od siebie, tworzy logiczne przesłanki, które mają szkodliwe konsekwencje moralne. Ich rozmiary są czasami nieobliczalne. W tym przypadku nadużycie wolności wywołuje reakcję, która przyjmuje postać takiego czy innego systemu totalitarnego. Jest to jedna z form zniszczenia wolności, której skutków doświadczyliśmy w wieku XX i nie tylko.

W wykonaniu Chóru Chłopięcego i Męskiego Filharmonii Poznańskiej „Poznańskie Słowiki” i zespołu kameralnego Filharmoników Poznańskich pod batutą prof. Stefana Stuligrosza w hołdzie represjonowanym bohaterom stanu wojennego usłyszymy teraz dwa utwory: „Jezu, spes mea” Stanisława Sylwestra Szarzyńskiego i pięcioczęściowe „Compleorium” Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego.

(*Występ chóru*)
(*Burzliwe oklaski*)

Pan Jerzy Zelnik:

Odwołajmy się ponownie do słów Jana Pawła II:

Czy historia może popłynąć przeciw prądowi sumień? To pytanie zadawałem sobie wiele lat temu w utworze „Myśląc Ojczyzna”. A zrodziło się ono z refleksji nad pojęciami narodu i patriotyzmu. W tym samym utworze starałem się również dać odpowiedź. Może warto w tym miejscu przytoczyć jego fragment:

Wolność trzeba stale zdobywać, nie można jej tylko posiadać. Przychodzi jak dar, utrzymuje się poprzez zmaganie. Dar i zmaganie wpisują się w karty ukryte, a przecież jawne.

Całym sobą płacisz za wolność – więc to wolnością nazywaj, że możesz, płacąc ciągle na nowo, siebie posiadać.

Tą zapłatą wchodzimy w historię i dotykamy jej epok.

Którędy przebiega dział pokoleń między tymi, co nie dopłacili, a tymi, co musieli nadpłacać? Po której jesteśmy stronie?

Historia warstwą wydarzeń powleka zmagania sumień. Historia ich nie pokrywa, lecz uwydatnia.

Słaby jest lud, jeśli godzi się ze swoją klęską, gdy zapomina, że został posłany, by czuwać, aż przyjdzie jego godzina. Godziny wciąż powracają na wielkiej tarczy historii.

Oto liturgia dziejów. Czuwanie jest słowem Pana i słowem Ludu, które będziemy przyjmować ciągle na nowo. Godziny przechodzą w psalm nieustających nawróceń. Idziemy uczestniczyć w Eucharystii światów.

Pan Jerzy Zelnik

I tak kończyłem:

Ziemię, która nie przestajesz być częścią naszego czasu. Ucząc się nowej nadziei, idziemy przez ten czas ku ziemi nowej. I wznosimy ciebie, ziemio dawna, jak owoc miłości pokoleń, która przerosła nienawiść. (*Oklaski*)

Marszałek Sejmu:

Panie Prezydencie! Eminencje! Ekszelencje! Szanowni Państwo! Dziękuję wszystkim Czcigodnym Gościom, którzy wzięli udział w dzisiejszej uroczystości. Dziękuję za pamięć.

A przede wszystkim dziękuję uczestnikom oporu lat stanu wojennego za Państwa wyjątkowy wkład

we współczesną historię Polski, za Państwa wkład w odzyskaną przez nas wolność.

(*Zebrani wstają, burzliwe i długotrwałe oklaski*)

Proszę Państwa! Za chwilę pan prezydent Rzeczypospolitej otworzy wystawę ku czci wszystkich ofiar stanu wojennego, wszystkich ofiar 13 Grudnia.

Zapraszam państwa serdecznie na tę uroczystość i dziękuję za dotychczasowy udział.

Dziękujemy bardzo.

Marszałek Senatu:

Zamykam uroczyste spotkanie posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej poświęcone uczczeniu pamięci ofiar stanu wojennego.

(*Koniec spotkania o godz. 17 min 52*)